

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΠΕΡΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΥ.*)

ΠΝΕΥΜΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΑ.

Κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς εἰς τὸ Δημόσιον ἐμφάνισιν ἡ Κλειὼ ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ φιλοξενήσῃ σπουδαίαν περὶ Πνευματισμοῦ πραγματείαν, μετὰ χάριτος ἅμα καὶ ἐμβριθείας ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου κυρίου Ἀ. Ρ. Ραγκαβῆ γεγραμμένην. Παράλληλως πρὸς τὰ τότε συζητηθέντα ἐπιχειρῶ νὰ συναφομοιώσω ὀλίγας τινὰς σημειώσεις μου περὶ παράπλησιον τινὸς θέματος, προωρισμένου συγχρόνως νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἐρμηνείαν τῶν δύο παρατεθειμένων εἰκόνων, ὧν ἡ πρώτη αὕτη παρίστησι τὴν κατὰ τὸν θάνατον ἀναγέννησιν τῆς ψυχῆς σύμφωνα πρὸς τὴν θεωρίαν τοῦ γνωστοῦ Ἀμερικανοῦ ἱατροῦ Δάβρις. Κατὰ ταύτην πρεσβυτίς τις ἀποθνήσκει, ἡ δὲ ψυχὴ τῆς ἐν μορφῇ ὠράας νεαρᾶς κόρης ἀφίπταται εἰς τὸν αἰθέρα ἀόρατος καὶ αἶσλος διὰ τοὺς περικυκλοῦντας τὸ ἀποθνήσκον σῶμα οἰκείους.

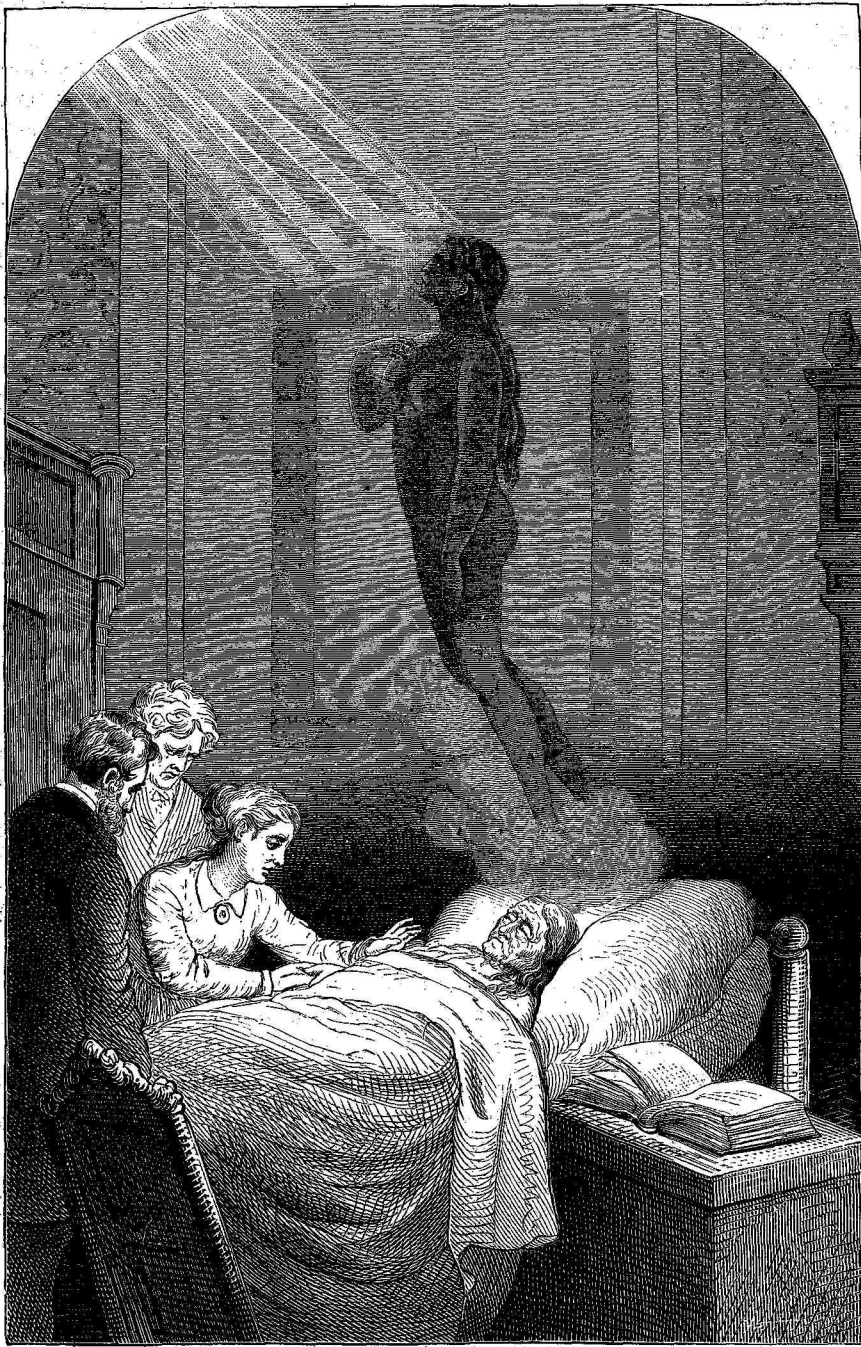
Δύναται τις βεβαίως νὰ σκέπτηται κατὰ τὸ δοκοῦν περὶ τῆς ἀθανασίας, ἀλλ' ἡ εἰκὼν αὕτη, ἥτις ἐκ πρώτης ὄψεως ἐκπλήττει τὸν θεώμενον, δίδει ἅμα καὶ ἀφόρμην σκέψεων τινων, ὧς ἡ σοφία τοῦ ὕλισμοῦ ἀναμφιβόλως οὐδ' ὄνειρεύεται, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποκηρύξῃ ἢ ν' ἀνασενάσῃ πάντῃ ἀδυνατεῖ.

Ὁ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ ἰδίᾳ ἐπικρατῶν ὕλισμός θεωρεῖται ὑπὸ τῶν πολλῶν ὡς νοσηρὰ τις τοῦ πνεύματος ἀπο-

πλάνησις ἢ τοῦλάχιστον ἐκτρώμα τῆς ἐπιστήμης δυσειδές. Ἐν ταῖς ἄλλαις τῆς Εὐρώπης χώραις, καὶ μάλιστα ἐν Γερμανίᾳ, ἐπομένως δὲ κατὰ λόγον πολλῶ δικαιότερον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἑλλάδι, διὰ τοῦ πνευματισμοῦ ἐννοοῦμεν τὰ αὐ-

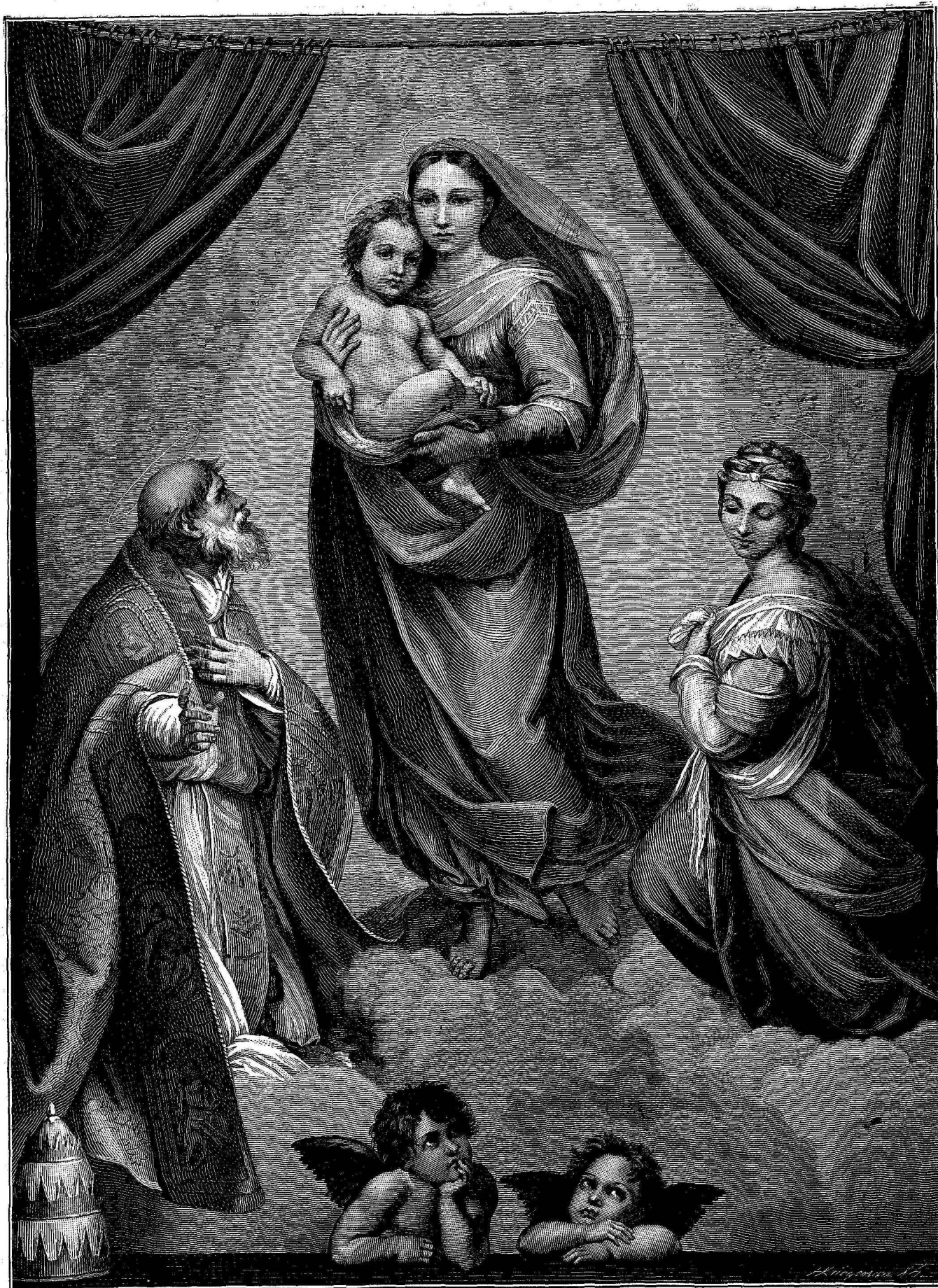
τοκίνητα τραπέζια, τὰ ἐναντίον τῶν νόμων τῆς βαρύτητος καὶ τῆς λογικῆς εἰς ὕψος ἀπροεδιόριστον αἰωρούμενα σκεύη, τὰ αὐτομάτως καὶ παρὰ δόξω παίζοντα μουσικὰ ὄργανα, τοὺς παρὰ προσδοκίαν καὶ μετὰ Χριστὸν προφητεύοντας καὶ μαντεύοντας μεσάζοντας καὶ τὰ τοιαῦτα τερατολογήματα. Ἀλλὰ πάντα ταῦτα δὲν εἶνε πλέον πράγματα, εἰς ἃ δύναται ν' ἀσχοληθῇ πᾶς τις ὅσον-δήποτε μεμορφωμένος ἄνθρωπος, κατεδικάσθησαν δὲ ἀπὸ πολλοῦ καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν μεταγενεστέρων συνηγόρων καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος διδασκάλων τοῦ πνευματισμοῦ. Ὁ πνευματισμός, περὶ οὗ ἐν Ἀμερικῇ ἐγράφησαν καὶ γράφονται ἑκατοντάδες βιβλίων, κατὰ τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ ὁποίου κυκλοφοροῦσι τσαυτὰ περιοδικὰ φύλλα, καὶ εἰς ὧν πιστεύουσιν ἑκατομμύρια πεφωτισμένων ἀνθρώπων, οὐδὲν ἔχει πλέον τὸ κοινὸν μετὰ τῶν ταχυδακτυλογρικῶν δεισιδαιμονιῶν φανατικοῦ καὶ πεπλανημένου ὄχλου, ὃν καὶ μό-

νον ἀνεδεμάτισεν ἀπὸ πολλοῦ ἡ τῆς Κλειοῦς Ματαιότης, ἀλλ' εἶνε ἡγέτης ἀγῶνος κατὰ τῆς ἀπιστίας τοῦ ὕλισμοῦ, πολέμου κατὰ τῶν ἀπελπιστικῶν διδασμάτων τῆς παρανοουμένης ἐπιστήμης καὶ τῶν ἀπεχθῶν προλήψεων. Ὁ πνευ-

Ἡ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ.

*) Σ. Σ. Κ. Οἱ Ἀναγνώσται ἡμῶν ἐνθυμοῦνται τὴν μακρὰν περὶ πνευματισμοῦ πραγματείαν τοῦ παρ' ἡμῶν ἀξιολύτου κυρίου Ἀλεξάνδρου Ρ. Ραγκαβῆ, συγκατατεθέντος νὰ κοσμήσῃ τὰς πρώτας τῆς Κλειοῦς σελίδας διὰ πρωτοτύπου ἄρθρου καὶ πολλὰς νὰ ἐνθαρρύνῃ ἡμᾶς. Ἐπίλογον τῆς διατριβῆς ἐκείνης ἐδημοσίευσεν ὁ κ. Ραγκαβῆς ἐν τῷ καλῷ τοῦ Πειραιῶς Ἀπόλλωνι διὰ τῆς ἀνω ἐπιγραφῆς, ἣν καὶ ἡμεῖς παρελάβομεν φιλοξενούντες τὰ ἀνωτέρω περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος.

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟΥ ΣΙΕΤΟΥ.

Κατὰ τὸ πρωτότυπον τῆς ἐν Δρέσδῃ περιφύμου εἰκόνος τοῦ Ραφαήλ.

ματισμός ἐν Εὐρώπῃ γεννηθεὶς, μετεφυτεύθη πολὺ βραδύτερον εἰς Ἀμερικὴν, ἐγκλιματιζόμενος δὲ νῦν πάλιν εἰς τὸ πρωτοτόνον ἔδαφος, γίνεται δεκτὸς παρ' ἐκάστου ὀρθοφρονούντος οὔτε μετ' ἐντελοῦς ἀπιστίας καὶ περιφρονήσεως, οὔτε πάλιν μετὰ τυφλῆς πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως εἰς κινδυνώδεις τινὰς παραφυσικάς αὐτοῦ, ἀλλὰ μετὰ τιμίαν καὶ λογικὴν ἐξέτασιν καὶ ἔρευναν τῆς οὐσίας, τῶν τάσεων καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ. Ὁ μέγας Κάντιος δὲν ἐδίστασε νὰ γράφῃ οὐχὶ ὀλίγα καὶ δυσμενῆ κατ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ Σοπεργάουερ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ θεωρηθῇ ἄσχημος καὶ ἐπιπόλαιος αὐτοῦ συνήγορος. Ὡς πρὸς τοὺς πλείστους δ' ὕλιστάς ἐπιστήμονας τῶν χρόνων ἡμῶν, τοὺς πᾶσαν φιλοσοφίαν συστηματικῶς ἐπικρίνοντας, δυνάμεθα νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι οἱ πλείστοι φυσιολόγοι, μεθ' ὅλας τὰς καινοφανεῖς αὐτῶν παρατηρήσεις, δὲν ἔσχον ἔτι σοβαρὸν τι ἐνδύσιμον, προάγον αὐτοὺς ν' ἀρνηθῶσιν ἀπροκαλύπτως τὴν ὑπαρξίν τοῦ πνεύματος καὶ τὴν ἀθανασίαν αὐτοῦ. Ὅτε ἐσχάτως οἱ ἐξοχώτεροι τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν συνηθροίσθησαν ἐν Βερολίῳ, ἐδόθη ἀφορμὴ ν' ἀκουσθῇ ἀπὸ στόματος τοῦ διαπρεπεστάτου μεταξὺ αὐτῶν Du Bois-Reymond καὶ ἄνευ ἀντιρρήσεως νὰ γείνῃ παραδεκτὸν ὅτι „διὰ τῶν τελειοτάτων καὶ πλουσιωτάτων φυσικῶν σήμερον ἐπιστημῶν οὐδὲ τὰ ταπεινότατα φαινόμενα τοῦ βίου ἐξηγοῦνται, ἢ δὲ βαρυτάτη αὐτῶν σοφία αἰωνίως θὰ ᾔηνε ἀνίκανος νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ πνεῦμα“.

Ὅταν λοιπὸν οἱ διδάσκαλοι τοῦ ἀμερικανικοῦ πνευματισμοῦ ὑπισχοῦνται διὰ φυσικῶν αὐτόχρημα μέσων νὰ εἰσαγάγωσιν ἡμᾶς εἰς τὰ ἄδυτα, τὴν οὐσίαν καὶ τὰς ἐνεργείας τοῦ πνεύματος καὶ τῶν πνευμάτων, δὲν δικαιούμεθα βέβαια ν' ἀπαξιώσωμεν προσοχῆς τινος τὰ λεγόμενά των. Τοιαύτη τις συγκατάβασις ἀπὸ μέρους ἡμῶν δὲν θὰ ἐπισκιάσῃ τὰ πολύτιμα τῆς ἀπιστίας καὶ τοῦ ὕλισμοῦ μας πλεονεκτήματα, ἐπὶ τῇ ἀκόπῳ ἄλλως κτήσῃ τῶν ὁποίων δύναται νὰ καυχᾶται παρ' ἡμῖν ἕκαστος ἀπόφοιτος τῶν πρώτων γυμνασιακῶν τάξεων. Καὶ αὐτὸς ὁ μέγας τῆς Καινιζβέργης φιλόσοφος ἔγραψεν ἄλλοτε *ὄνειροπολήσεις νεκρομάντων* καὶ ἐπειράθη μεταφυσικῶς νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἐπιρροὴν τῶν πνευμάτων ἐπὶ τῶν ζώντων, ὁ δὲ ἐμβριδέστατος Σοπεργάουερ ὁμολογεῖ ὅτι τὴν ἐπενέργειαν τῶν τεθνεώτων ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου τῶν ζώντων δὲν δυνάμεθα ἐκ τῶν προτέρων ν' ἀρνηθῶμεν. Τοὺς ἐν Γερμανίᾳ ἀπὸ τριῶν καὶ τεσσάρων ἡδὴ αἰώνων ἀνεξαρτήτως περὶ πνευματισμοῦ γράφοντας καὶ συζητοῦντας, διεδέχθησαν σήμερον καὶ οἱ τοῦ Δαρβινισμοῦ περιώνυμοι ἀπόστολοι, παρ' ὧν δέ, ἐν Λειψίᾳ, αἱ παρὰ τῷ Ὁσβάλδῳ Μοῦτσε ἐκδιδόμεναι πνευματιστικαὶ βιβλιοθήκαι καὶ ἐφημερίδες ἀνθαμιλλῶνται κατὰ ποσὸν πρὸς τὰς ἐκδόσεις τῶν ἐρευνῶν τῆς ἐν Λονδίῳ Λέσχης. Τὰ ἐκ τῆς κινήσεως τῶν τραπεζῶν ἀπορρεύσαντα θεωρήματα ἐξηφανίσθησαν πλέον, ἄλута ἐννοεῖται, ἀνεσκευάσθησαν δὲ αἱ τοιαῦται πλάναι ὑπὸ τοῦ περιώνυμου νεκρομάντεως Ἀνδρέου Δάβις, κατωρθώσαντος νὰ ἐπαναγάγῃ εἰς τὰ λογικὰ σύνορα τὸ ἀθάνατον ἐνέχον δύναμιν πνεῦμα. Αἱ γερμανικαὶ θεωρίαι καὶ τῶν Ἀμερικανῶν τὰ βιβλία περὶ τοῦ πνευματισμοῦ καταπονοῦσι καὶ ταράττουσιν ἐνίοτε τὸν νοῦν τοῦ ἰδιώτου, ἡμεῖς δὲ θὰ προτιμήσωμεν νὰ δώσωμεν ἀπλῆν τινα καὶ ἐναργὴ εἰκόνα τοῦ ἐν Ἀμερικῇ ἀκμάζοντος πνευματισμοῦ, ὡς ἀντελήφθη καὶ διδάσκει αὐτὸν ὁ προμνησθεὶς Δάβις ἐν τῇ πολυκρότῳ αὐτοῦ συγγραφῇ περὶ τῆς *Ἀρμονικῆς φιλοσοφίας τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀνθρώπου, τῆς υἱείας, τῆς νόσου καὶ τῆς θεραπείας*. Ἐκ τῆς εὐλήπτου καὶ ἐπιστημονικῆς ἅμα ταύτης συνόψεως τῶν κυριωτέρων διδαγμάτων τῆς καθ' ἡμᾶς προ-

όδου πᾶς τις θέλει πεισθῇ, ὅτι παρῆλθε πλέον ὁ καιρὸς τῶν ταχυδακτυλουργικῶν ἐπινοημάτων, ἅτινα μόνον ἐν ταῖς θερμαῖς αἰθούσαις τῶν ἀριστοκρατικῶν συναναστροφῶν, κατὰ φυσικοὺς νόμους, ἀναβαίνουν εἰς εὐφραντάστους τινὰς κεφαλὰς, καὶ πᾶν, τὸ μὴ ὑποπίπτον εἰς τὴν σμίλην καὶ τὸ τηλεσκοπίον ὡς ὕλικόν, ἢ μὴ διακρινόμενον νοερώς διὰ τῶν συγκεντρουμένων τῆς λογικῆς ἀκτίνων, ἀποτίθεται ἐγκαίρως ἐν τοῖς ἀλχημιστικοῖς ἀρχαίοις. Ὁ ὑπέρμαχος τῆς πνευματικῆς ἀτομικότητος ἐκφράζεται σαφέστατα, προλαμβάνων πᾶσαν σοφιστικὴν παρανόησιν καὶ ἀνάγκην εἰς τερπνὴν καὶ σοβαρὰν μελέτην τὰ ἐξαγόμενα τοῦ τιμίου πνευματισμοῦ. Καὶ λέγει τὰ ἐξῆς:

„Ἡ ἀθάνατος τοῦ ἀνθρώπου ἀρχή, τὸ πνεῦμα, εἶνε οὐσία τις ἐνόργανος, ὕλη τις μάλιστα, λεπτοτάτη ὅμως καὶ τελειοτάτη. Εἶνε δὲ τὸ πνεῦμα τοῦτο εἰς τὴν κοινὴν φυσικὴν ἐπιστήμην ἀπρόσβατον, διότι δι' αὐτὴν εἶνε ἐλαφρὰ τις μόνον πνοή, τί μὴ ὑποπίπτον εἰς τὰς αἰσθήσεις, μηδὲν τι καὶ τὸ πολὺ μόνον λειτουργία τις τοῦ ἐγκεφάλου, ἐν ᾧ ἢ ἐξωτερικὴ ὕλη παρέχει αὐτῇ ὅλας τὰς ιδιότητας καὶ τὰ κατηγορήματα πραγματικῆς τινος οὐσίας, βεβαίως τινὸς ἀληθείας, τινὸς πραγματικοῦ, ἐφ' ὧν καὶ μόνων ἢ κοινῇ αὕτῃ φυσικῇ ἐπιστῇ δύναται ἀσφαλῶς νὰ στηριχθῇ. Ἐντεῦθεν ἀληθῆ ἐπιστήμην ὀνομάζουσι μόνον ἐξωτερικὰ ἀντικείμενα καὶ τὰς αὐτῶν ιδιότητας, ὡς καὶ τὰς ἐξ αὐτῶν ἐντυπώσεις, δὲν θέλουσι δὲ οὐδὲ δύνανται νὰ ἐννοήσωσιν, ὅτι ἡ ἀόρατος πνευματικὴ ἀρχὴ εἶνε ἐνόργανός τις ἀληθὺς, εἰς ἄτομα ἀναγομένη καὶ ἄφθαρτος οὐσία. Τὸ πνεῦμα μάλιστα καὶ τῆς ὕλης μετέχει, ἰδοὺ δὲ αἱ ἀποδείξεις! Παρατηρήσατε τὴν βαρεῖαν γῆν, τὰ ὑψηλὰ αὐτῆς ὄρη, τοὺς βαθεῖς ποταμούς, τὸ ἀχανὲς στερεώμα, τοὺς ἐν αὐτῷ ἀπειραριθμούς καὶ διαπύρους ἡλίους καὶ τοὺς περιστρεφόμενους πλανήτας· δὲν εἶνε πάντα ταῦτα διάφοροι τῆς ὕλης συνδυασμοὶ καὶ πλοκαί; Καὶ δὲν πρέπει ἄρα γε πάντα ταῦτα νὰ κινῶνται καὶ νὰ φέρονται ὑπὸ τινος ἄλλου, ἀνωτέρου συνδυασμοῦ τῆς ὕλης; Δὲν ἦσαν σάρκες καὶ ὀστέα μόνον οἱ κτίσαντες τὰς πυραμίδας τῆς Αἰγύπτου ἢ τὴν πόλιν τοῦ Λονδίνου, τὸν Παρθενῶνα ἐν Ἀθῆναις καὶ τὸ καύχημα τοῦ Βυζαντίου, τὴν Ἀγίαν Σοφίαν, ἀλλ' ἦτο τὸ πνεῦμα, ἡ ἐσωτερικὴ οὐσία, ἣν ὀνομάζω πνευματικὴν ἀρχήν. Τὰ ὅσα καὶ οἱ μυῶνες καὶ τὰ ἐργαλεῖα βεβαίως δὲν ὑψοῦνται ἀφ' ἑαυτῶν, οὔτε κτίζουσιν οὔτε συνεργάζονται μόνον τῶν καὶ παράγουσιν ἔργα, ἅτινα ἢ φύσις μόνη οὐδέποτε θὰ δυνηθῇ νὰ παραγάγῃ. Ταῦτα εἶνε ἀπλᾶ ἐργαλεῖα ὑπὸ τοῦ πνεύματος εἰς χρῆσιν καὶ ἐνεργεῖαν τιθέμενα, ὅπως δι' αὐτῶν ἐπιβλήθῃ εἰς τὰ περὶ αὐτὸ καὶ πραγματοποιήσῃ τὴν θέλησίν του. Τοιοῦτόν τι δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ ἢ συνήθης ὕλη τῆς φυσικῆς ἐπιστήμης. Ὑποθέσατε ὅτι ἀνεγείρετε ἐκ τοῦ ἐδάφους βάρος πεντήκοντα ὀκάδων — δὲν μεταχειρίζεσθε λοιπὸν πρὸς τοῦτο δύναμιν, οὐσίαν τινὰ μεῖζονα τοῦ ἀνεγερθέντος βάρους; Μὴ παρέχωσιν ὑμῖν οἱ ὑμέτεροι μυῶνες τὴν δύναμιν ταύτην; Ὁχι. Καὶ διατί ὄχι; Διότι ὁ νεκρὸς ἄνθρωπος, τὸ ἄνευ πνεύματος σῶμα οὐδὲ τὸν δάκτυλον δύναται νὰ κινήσῃ. Ἔστω. Καὶ ποία οὐσία ἐν ὑμῖν καθιστᾷ ὑμᾶς ἱκανοὺς ν' ἀνεγείρῃτε πεντήκοντα ὀκάδας, νὰ μεταχειρίζεσθε ξένα ἐργαλεῖα, νὰ οἰκοδομῇτε πόλεις μεγαλοπρεπεῖς, τὴν δὲ χέρσον νὰ μεταβάλλητε εἰς εὐανθεῖς λειμῶνας καὶ κήπους; Εἴτα νὰ παραγάγῃτε τὴν τέχνην καὶ τὴν βιομηχανίαν, νὰ πράττετε τὸ καλόν, νὰ χαλιναγωγῇτε τὴν φύσιν σας τὸσον ὥστε ἐναντίον καὶ αὐτῶν τῶν δυνάμεων καὶ τῶν ὁρμῶν τῆς νὰ πράττῃ τὸ ἀγαθὸν καὶ ν' ἀποφεύγῃ τὸ κακόν; Βεβαίως ἢ πνευμα-

τική ουσία. Ἀλλὰ πῶς αὕτη ἔρχεται εἰς συνάφειαν μὲ τὴν ἄξεστον καὶ ἀκατέργαστον ὕλην; Ἀποκρίνομαι. Πνεῦμα εἶνε ὁργανισμός τις ἐκ λεπτοτάτων καὶ ἐξητμισμένων ὑλῶν συντιθέμενος καὶ ἐπομένως συγγενεὺς πρὸς πάσας τὰς ἀπλουστάτας ἐνώσεις τῆς ὕλης ἐν τῇ φύσει. Οὕτως ὁ ἤλεκτρισμός καὶ ὁ μαγνητισμός συγγενεῦσιν πρὸς τὴν πνευματικὴν σύνθεσιν περισσότερον τῶν μυῶνων, οὗτοι πάλιν περισσότερον τῶν ὀστέων, καὶ ταῦτα περισσότερον τῶν φυτῶν καὶ ἐτι περισσότερον τῶν ὀρυκτῶν. Ἐκεῖνα λοιπὸν τὰ ἐν τῇ φύσει στοιχεῖα, ἅτινα ἔχουσι περισσοτέραν συγγένειαν πρὸς τὴν πνευματικὴν οὐσίαν τοῦ ἀνθρώπου, χρησιμεύουσι καὶ εἰς τὴν φύσιν καὶ εἰς τὸ πνεῦμα ὡς ἄμεσος ἐργαλεὺς πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ τελικοῦ αὐτῶν σκοποῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἤλεκτρισμός καὶ ὁ μαγνητισμός ἔχουσι στενὴν πρὸς τὴν πνευματικὴν ἀρχὴν συγγένειαν, ὁρθῶς σκεπτόμενοι πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ πνεῦμα αὐτοὺς μεταχειρίζεται ὡς ἁμέσους κινητήριους δυνάμεις, ὅπως δι' αὐτῶν ἐπενεργήσῃ ἐπὶ τῆς ὁρατῆς καὶ ἀδρανοῦς ὕλης. Ὅταν λοιπὸν ὑμεῖς ἐπιχειρήτε νὰ ἐγείρῃτε βάρος πεντήκοντα ὀκτάδων, τὸ πνεῦμα ὑμῶν ἔχει ἀνάγκην ποσοῦ τινος κινητηρίων, ἥτοι μεσαζουσῶν δυνάμεων, ὧν ἐκάστη χαρακτηρίζεται δι' ὀρισμένων τινῶν ἐνεργειῶν, ἀνταποκρινομένων πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν βάρος. Ἡ ἀπόφασις πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ βάρους ἐν ἀκαρεῖ μεταβιβάζεται εἰς τὴν παρεγκεφαλίδαν, ἥτις, καθ' ἑαυτὴν οὕσα ἀρνητικὴ, μεταβάλλεται εἰς θετικὴν καὶ ἐπίσης ἀκαριαίως διὰ τινος μαγνητικοῦ μέσου ἀναγγέλλει τὴν ἀπόφασιν εἰς τὰ νεῦρα τοῦ νωτιαίου μυελοῦ, ἥτοι τὰ κινητικὰ νεῦρα, τὰ ὁποῖα συγκοινωνοῦσι μετὰ τῶν μυῶνων καὶ οὗτοι μετὰ τῶν ὀστέων. Διὰ τῆς συστολῆς καὶ διαστολῆς τῶν μυῶνων τῆς χειρὸς αἴρεται ἡδὴ τὸ βάρος· οὕτω δὲ τὸ πνεῦμα αἶρει αὐτό, ἐπὶ διαφόρους συνθέσεις τῆς ὕλης πρὸς τοῦτο μεταχειριζόμενον, ἥτοι μαγνητισμόν, ἤλεκτρισμόν, τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὴν παρεγκεφαλίδαν, τὰ νεῦρα, τοὺς μυῶνας καὶ τὰ ὀστέα. Τὸ πνεῦμα, καίπερ δυνάμενον νὰ ἄρῃ τὸ βάρος, δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς ἄμεσον συνάφειαν πρὸς τοιαύτην ἀκατέργαστον ὕλην καὶ διὰ τοῦτο μεταχειρίζεται τὰ μνημονευθέντα μέσα ἀλληλοδιαδόχως, ὑπάγων αὐτὰ ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ θέλησιν. Ἡ ὕλη αὕτη καθ' ἑαυτὴν οὔτε θέλησιν, ὡς γνωστόν, ἔχει οὔτε νοῦν, ἵνα παραγάγῃ τι ἀνώτερον τῶν θελήσεως ἐστερημένων δυνάμεων τῆς. Ἐκ τοῦ ἀπλοῦ τούτου παραδείγματος δύναται τις περαιτέρω νὰ ἐξαγάγῃ τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ πνεῦμα καὶ οὐχὶ ὁ ἐγκέφαλος ἢ οἱ μυῶνες ἢ ἄλλο τι τοῦ πνεύματος ὄργανον παράγει ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ὀνομάζομεν βίωμαχανίαν, τέχνην καὶ ἐπιστήμην.

Τοιαύτη εἶνε ἡ πνευματιστικὴ σοφία τοῦ Δάβρις ὑπὸ τὴν ἀπλουστάτην αὐτῆς μορφήν. Καταλεπτῶς περιγράφει πῶς τὸ πνεῦμα μεταχειρίζεται ἀνατομικὰς, φυσιολογικὰς, μηχανικὰς, χημικὰς, ἤλεκτρικὰς, μαγνητικὰς καὶ τέλος πνευματικὰς δυνάμεις ἢ μέσα, ὅπως φανερωθῇ, λάβῃ ὑπόστασιν, ἐκτέλεσιν τὴν θέλησίν του καὶ φθάσῃ συγχρόνως πρὸς τὸ ὑπεράνω τῆς φύσεως αἰώνιον καὶ ἀφθαρτον πνεῦμα. Αἱ ἰδέαι του συνταυτίζονται ἐνταῦθα θαυμασίως πρὸς τὰς ἰδέας τῶν γερμανῶν φιλοσόφων. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ φυσιολόγοι, οἱ ὡς ἰδιον καθῆκον θεωροῦντες ἐν παντὶ ν' ἀρνηθῶσι τὸ πνεῦμα καὶ πανταχοῦ βλέποντες μόνον μυῶνας, νεῦρα, ἐγκέφαλον καὶ γάγγλια, ἀναγκάζονται ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὴν ψυχὴν, εἰς τὸ πνεῦμα δηλαδή, ἰδιαιτέρα δίκαια καὶ μάλιστα ἀτομικὴν ἀθανασίαν, ἣ τοῦλάχιστον νὰ ὁμολογήσωσιν, ὅτι εἶνε ἀνίκανοι νὰ ἐξηγήσωσι φυσικὰ φαινόμενα. Οὕτως ἅπαντες οἱ ἐρευνῆται τῶν φυσιολογικῶν φαινομένων, ἀπὸ τοῦ Ἰωάν-

νου Μυλλέρου μέχρι τοῦ Du Bois-Reymond φανερώς ὁμολόγησαν τοῦτο, ὃ δ' ἐν τῇ Ἰμετέρᾳ πόλει καθηγητῆς Ludwig, γνήσιος ἄλλως ὕλιστής, λέγει ὅτι ἡ φυσιολογία ἀδυνατεῖ ν' ἀρνηθῇ τὴν μετὰ θάνατον ὑπαρξίν τοῦ πνεύματος.

Οἱ ἀτυχεῖς Ἀμερικανοί, παρ' οἷς ὁ ὕλισμός κατήντησε πλέον ἀνυπόφορος, προσπαθοῦσι διὰ τῶν ἐν Εὐρώπῃ περιφρονηθέντων πνευμάτων νὰ εὕρωσι προστασίαν κατὰ τῶν ἐπιβουλευομένων αὐτοὺς καὶ τὴν περιουσίαν των καὶ διὰ μαγικῶν ἀσμάτων καὶ ᾠδῶν νὰ ἐξορκίσωσι τὸν διάβολον τῶν πνευματωδῶν ποτῶν. Ἡμεῖς οἱ ἐν Εὐρώπῃ θὰ ἡμεῖς βαβαίως φρονιμώτεροι ἐκείνων καὶ θὰ ἔχωμεν τὴν ἀπαιτουμένην νοημοσύνην νὰ διαγνώσωμεν, τί τὸ καλὸν καὶ τί τὸ ἀπορριπτέον ἐκ τῆς ξένης διδασκαλίας. Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὸν Δάβρις καὶ ἄν, ἐκτὸς τῆς μαγνητιστικῆς ἱατρικῆς, οὐδὲν ἄλλο ἐφεύρισκε, πάλιν ἤθελεν εἰσθαι εἰς τῶν διαπρεπεστέρων ἱατρῶν τῆς ἐποχῆς μας. Ἡ θεραπευτικὴ του μέθοδος πηγάζει ἐκ τοῦ αὐτομαγνητισμοῦ. Καὶ πῶς ἄρ' αὖ γε μαγνητίζει τις ἑαυτόν; Ἀπλούστατα· ἔχων τὴν εὐγενῆ, σταθερὰν καὶ ἀκαμπτον θέλησιν νὰ θέλῃ τι ἢ νὰ μὴ θέλῃ, θεωρῶν δὲ τὴν ἰδίαν θέλησιν ὡς ἐπίγειον οὐρανὸν δύναται καὶ φυσικὰς ἀκόμη νόσους νὰ θεραπεύῃ καὶ τὸ σῶμά του ν' ἀπαλλάσῃ ἀνηκέστων βασάνων. Ἀκούων τις ὅτι δύναται νὰ θεραπεύσῃ τὸ νοσοῦν σῶμά του διὰ μόνης τῆς θελήσεώς του, βαβαίως θὰ ἐκπλαγῇ, καὶ θ' ἀπορήσῃ, ἀλλὰ ἐν τῇ ἀπορίᾳ του συγχρόνως λησμονεῖ πολλοὺς ἐκ τῶν γνωρίμων του, ἰσχυροτέραν αὐτοῦ θέλησιν ἔχοντας, καὶ πολλάκις ἀκουσθέντας νὰ λέγωσι: „Δὲν ἔχω καιρὸν νὰ ἦμαι ἄρρωστος“. Πολλάκις ὁ φόβος μὴ ἀσθενήσῃ τις ἔχει διὰ τὸν φοβούμενον τὰς αὐτὰς συνεπειάς, ὥς καὶ ἡ ἀσθένεια, ἐν ᾗ ἂν ἐτέρου ἢ ἀφοβία πολλοὺς ἐλύτρωσεν, ὡς συμβαίνει παρὰ πολλοῖς, ὁσάκις ἐνσκηπτῇ χολέρα ἢ ἄλλη τις ἐπιδημικὴ νόσος.

Ἐν τούτοις ὁ κόσμος τῶν ἀνεξηγῶν φαινομένων καθ' ἐκάστην πλουτίζεται, ὅλος δὲ ὁ πλοῦτος αὐτὸς πηγὴν ἔχει πάντοτε τὴν Ἀμερικὴν, ἐνθα ἀπὸ διετίας ἤρχισαν νὰ κυκλοφορῶσι καὶ φωτογραφήματα πνευμάτων καὶ ψυχῶν τῶν νεκρῶν. Ἐν νέᾳ Ὑόρκῃ φωτογράφος τις ὀνόματι Οὐίλλιαμ Μοῦμπλερ ἐκήρυξεν, ὅτι δύναται νὰ προσηλώσῃ ἐπὶ τῆς φωτογραφικῆς πλᾶκῆς τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθανόντων, αἵτινες δῆθεν παρουσιάζοντο ὀπισθεν ἢ πλαγίως τοῦ φωτογραφήματος τοῦ ἐπιθυμοῦντος ν' ἀποκτίσῃ τὴν φωτογραφικὴν εἰκόνα τῆς ψυχῆς νεκροῦ, γνωρίσαντος αὐτὸν κατὰ τὸν βίον. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ καὶ ἄλλη μὲν πολλοί, πρὸ πάντων δὲ συνάδελφοι τοῦ Μοῦμπλερ κατηγόρησαν αὐτὸν ἐπὶ ἀγυρτεῖα καὶ τὸν ἐνήγαγον εἰς δίκην. Εἷς ἐκ τῶν κατηγορούντων αὐτὸν μαρτύρων, ἄγνωστος ἄλλως αὐτῷ, παρουσιάσθη ὑπὸ ψευδὲς ὄνομα εἰς τὸν ψυχοφωτογράφον ἵνα φωτογραφηθῇ καὶ συγχρόνως ἀποκτήσῃ φωτογραφίαν τινὰ τῆς ψυχῆς τοῦ τεθνεώτος πενθεροῦ του. Καὶ τῷ ὄντι ὀπισθεν τῆς ἰδίας του εἰκόνης ἐπεφάνησαν οἱ ἀμυδροὶ χαρακτῆρες φασματώδους μορφῆς, ἀλλ' ὁ μάρτυς ἐδήλωσεν, ὅτι αὕτη οὐδεμίαν εἶχεν ὁμοιότητα πρὸς τὸν πενθερόν του οὔτε πρὸς ἄλλο τι γνωστὸν εἰς αὐτὸν ἀνθρώπινον πλάσμα (ἰδ. εἰκ. σελ. 216).

Ἐν τούτοις αἱ ἀποδείξεις τῆς ὑπερασπίσεως τοῦ κατηγορουμένου ἦσαν οὐκ ὀλίγαι, ἀφ' οὗ μάλιστα καὶ ἐκ τῶν δικαστῶν τινες εἶχον εἰς τὴν κατοχὴν των φωτογραφίας συγγενῶν ἀποθανόντων καὶ δῶσχυρίζοντο ὅτι τὰ χαρακτηριστικὰ των ἦσαν τὰ αὐτά. Ὁ κατηγορούμενος φωτογράφος ἠθωώθη ἐπὶ τέλους καὶ οὕτως ἡ ὑπόθεσις ἔμεινε σκοτεινὴ καὶ ἀνεξήγητος ὡς πρότερον.